

# ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๖๑๓/๖๑๘๓



กวด. 121  
วันที่ 12 มิ.ย. 67  
เวลา 13:30 น.

สสค. (eMail)

ส่ง : กวด.

รับที่ : ๖6557/67

12 มิ.ย. 2567 เวลา 13.30 น.



กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๗๘๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอาหารนมสำหรับเด็กและเยาวชน
๒. คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๓๔๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานตรวจสอบปริมาณน้ำนมโคทั้งระบบ
๓. ประกาศคณะกรรมการอาหารนมสำหรับเด็กและเยาวชน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗
๔. หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๓/๐๒๓๕ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐
๕. รายงานการประชุมคณะกรรมการอาหารนมสำหรับเด็กและเยาวชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗
๖. รายงานการประชุมคณะกรรมการอาหารนมสำหรับเด็กและเยาวชน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗
๗. รายงานการประชุมคณะกรรมการอาหารนมสำหรับเด็กและเยาวชน ครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗
๘. การประชุมคณะกรรมการอาหารนมสำหรับเด็กและเยาวชน ครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอรายงานผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน มาเพื่อขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติรับทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

## ๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ รับทราบผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีข้อเสนอต่อรัฐบาลให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวบรวมและจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ตลอดจนรายงานปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเบื้องต้นเสนอคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ในกรณีนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอรายงานผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตลอดจนรายงานปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินโครงการดังกล่าว เพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบต่อไป

๒. ความเร่ง...

## ๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี-

### ๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

#### ๓.๑ ความเป็นมาของโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

๓.๑.๑ โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อแก้ปัญหาการขาดสารอาหาร และภาวะทุพโภชนาการในเด็ก โดยเห็นว่าเด็กควรจะได้ดื่มนมซึ่งเป็นอาหารธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง อันจะส่งผลให้พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับระยะเวลาดังกล่าว รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ให้สามารถขายน้ำนมดิบได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการใช้ผลผลิตภายในประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กนักเรียนได้ดื่มนมอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาร่างกายของนักเรียนให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง โดยรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดซื้อนมโรงเรียน ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา สำหรับจัดซื้อนมโรงเรียนให้เด็กนักเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษาให้ได้ดื่มนมโรงเรียนจำนวน ๒๖๐ วันต่อปีการศึกษา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินโครงการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและนำเสนอผลการดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

๓.๑.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ตั้งคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน เพื่อดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามมติคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

#### ๓.๒ สภาพปัญหาจากการดำเนินโครงการในปีที่ผ่านมา

๓.๒.๑ ในการดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

(๑) ข้อมูลจำนวนปริมาณน้ำนมโคภายในประเทศที่ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียน ถูกโต้แย้งว่าไม่มีความน่าเชื่อถือ มีการตกแต่งข้อมูลเป็นเท็จเพื่อหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

(๒) แนวทางการจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน มีปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับสัดส่วนสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนระหว่างสถาบันเกษตรกรกับภาคเอกชน ว่ายังไม่มีความเหมาะสมและเป็นธรรมเพียงพอ ไม่สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

(๓) เกณฑ์คุณภาพน้ำนมในโครงการดังกล่าว กำหนดปริมาณเนื้อมรวม (Total solid) มีมาตรฐานสูงเกินความจำเป็น ส่งผลให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงมากขึ้น ควรปรับให้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์นมตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(๔) ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมซึ่งเป็นสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว บางส่วนไม่มีโคนมเป็นของตนเอง จึงควรกำหนดให้สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ ต้องมีโคนมเป็นของตนเอง เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมของประเทศไทย ซึ่งเป็นอาชีพพระราชทานให้มีความยั่งยืนต่อไป

### ๓.๓ รายงานผลการดำเนินงานอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๓.๓.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานตรวจสอบปริมาณน้ำนมโคทั้งระบบ ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๓๔๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยทำการตรวจสอบปริมาณน้ำนมดิบ และจำนวนโคนม ณ ฟาร์มเกษตรกร และศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบทั่วประเทศ เพื่อนำปริมาณน้ำนมดิบที่ตรวจสอบได้มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการดำเนินโครงการ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ พบว่า มีจำนวนโครีดนม ๒๒๘,๙๗๔ ตัว ปริมาณน้ำนมโค จำนวน ๒,๘๒๑.๘๖ ตัน/วัน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๓.๒ คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ได้ดำเนินการออกประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โดยมีการปรับปรุงรายละเอียดหลักเกณฑ์เดิมในสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ปรับปรุงเกณฑ์การจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โดยกำหนดสัดส่วนสิทธิระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นสถาบันเกษตรกรกับผู้ประกอบการภาคเอกชน เป็นร้อยละ ๕๐:๕๐ เท่ากัน เพื่อให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ประกอบกับปัจจุบันมีสถิติการเลี้ยงโคนมลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและได้รับประโยชน์จากโครงการของรัฐมากขึ้น จึงควรปรับหลักเกณฑ์การจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมได้รับการจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน มีส่วนในการสนับสนุนภาคการเกษตรให้มีความมั่นคงและยั่งยืนตามนโยบายรัฐบาลต่อไป

(๒) ปรับปรุงเกณฑ์คุณภาพน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนซึ่งเข้าร่วมโครงการ กำหนดให้มีปริมาณเนื้อนมรวม (Total solid) ในอัตราร้อยละ ๑๑.๔๕ เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันกับนมพาณิชย์ โดยการปรับปรุงเกณฑ์ดังกล่าวนี้ส่งผลให้ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรได้อย่างมาก และน้ำนมก็ยังมีคุณภาพสูงเป็นตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารนมโดยทั่วไป

(๓) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมที่เป็นสหกรณ์/ส่วนราชการ ต้องมีศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบและโคนมเป็นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์ให้มีการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมภายในประเทศให้มีความยั่งยืน และเป็นหลักประกันว่านมโรงเรียนเป็นนมที่ผลิตจากน้ำนมโคสดแท้ ไม่ใช่การนำนมผงมาละลายน้ำให้เด็กนักเรียนดื่ม

(๔) การจัดสรรสิทธิและพื้นที่การจำหน่าย ยึดหลักการตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยยังคงใช้หลักโลจิสติกส์ในการจัดสรรพื้นที่การจำหน่ายภายในกลุ่มพื้นที่ โดยเน้นส่งยังพื้นที่ไกลที่สุดตามความเหมาะสม และเพิ่มเติมแนวทางการปฏิบัติการณ กลุ่มพื้นที่ที่มีสิทธิการจำหน่ายเหลือให้สามารถจัดสรรสิทธิข้ามกลุ่มพื้นที่ได้ โดยยึดหลักโลจิสติกส์เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ เมื่อจัดสรรสิทธิเสร็จแล้ว หากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมประสงค์จะมอบสิทธิหรือเปลี่ยนสิทธิกัน ก็สามารถกระทำได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

#### ๓.๓.๓. ผลการดำเนินโครงการ

คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน และคณะอนุกรรมการกลุ่มพื้นที่ ดำเนินการรับสมัครผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามประกาศคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ และดำเนินการจัดสรรสิทธิและพื้นที่การจำหน่ายนมโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลปริมาณน้ำนมโคที่ได้จากการตรวจสอบของคณะกรรมการและคณะทำงานตรวจสอบปริมาณน้ำนมโคทั้งระบบ ซึ่งเปิดโอกาส

ให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบและคัดค้านแล้ว มีปริมาณน้ำนมโคที่ใช้ในโครงการฯ ทั้งสิ้น ๙๗๖.๐๘๖ ตัน/วัน โดยได้จัดสรรสิทธิให้สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์) ๔๘๕.๕๙๓ ตัน/วัน และผู้ประกอบการภาคเอกชน (ไม่ใช่สหกรณ์) ๔๘๕.๕๙๓ ตัน/วัน เป็นสัดส่วนเท่าเทียมกัน และปัจจุบันผู้ประกอบการที่ได้รับการจัดสรรสิทธิได้ดำเนินการเข้าทำสัญญากับสถานศึกษาและส่งนมให้เด็กนักเรียนได้เต็มทั่วประเทศแล้ว

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

- ไม่มี

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

- ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี

๗. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ รับทราบผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีข้อเสนอต่อรัฐบาล

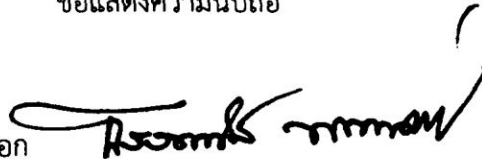
๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นควรขอรายงานผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยเอก



(ฉรรมนัส พรหมเผ่า)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมปศุสัตว์

สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์

โทร ๐๒ ๕๐๑ ๒๔๓๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ biotech.schoolmilk@dld.go.th